

egyéb törvény — esetleg minisztertanácsi határozaton alapuló miniszteri rendelet — kifejezetten a Közigazgatási Biróság hatáskörébe utal s a 19. §. szerint ezt a hatáskört törvény és joghasonlatosság alapján kiterjeszteni nem lehet.

A fényüzési forgalmiadóról szóló 1920 : XVI. t.-c. 17. §-a meghatározza azokat az eseteket, amelyekben panasznak helye van, itt pedig az adó visszatérítésének kérdése felemlítve nincs, a panaszt tehát hatáskör hiányában vissza kellett utasítani.

Ha a lerótt váltóilleték ügyleti illetéknek minősül és nem a váltóúrlapok felhasználásáért jár, a váltóügyletnek hatálytalanítása esetén az illeték visszatérítendő. (Közigazgatási Biróság 4793/1924. P. szám.)

A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyet adva, . . . korona visszatérítését elrendeli, mert a m. kir. közigazgatási bíróság az iratokhoz csatolt levelekből és az érdekelt felek egyező nyilatkozatából igazoltnak vette, hogy a kérdésben levő váltók kizárólag abból a célból állítottak ki, hogy a jegyintézetnél leszámítottassanak, ahol a panaszos kibocsátónak tárca-váltóhitelek kontingense van és ellenértékét képezték annak az anyagnak, melyet az elfogadó cég a panaszos kibocsátónál rendelt.

Igazoltnak vette továbbá a bíróság, hogy a váltók a m. kir. állami jegyintézet által a panaszosnak, mint alaki hiba miatt leszámítolásra alkalmatlanok visszaadattak, hogy továbbá ez okból az érdekelt közt létesült áruszállítási ügylet és ennek folyományaként a kérdésben levő váltóügyletek is hatálytalanítottak, a használhatatlanná vált váltók forgalomba nem kerültek és felhasználva nem lettek és még lejárat előtt az illeték visszatérítése végett az illetékes díj- és illetékkiszabási hivatalnál bemutatattak.

Ily tényállás mellett, tekintettel arra, hogy a lerótt illeték ügyleti illetéknek minősül és nem a váltó-úrlapok felhasználásáért jár, a váltóügyletnek hatálytalanítása folytán a panaszos részvénytársaságnak az illeték visszatérítésére irányuló igényét az 1868. évi XXIII. t.-c. 12. §-a alapján jogosnak elismerni és a rendelkező rész szerint határozni kellett.

Az illetékkötelezettség alá vont életjáradéki szerződés későbbi valorizálása után újabb illeték nem jár. (Közigazgatási Biróság 9335/1924. P. szám.)

A kiszabás alapjául szolgáló szerződési okirat szerint L. J. és L. M. kötelezték magukat, hogy ahelyett a 3600 K évi járadék helyett, amelyet néhai nagybátyjuk: L. S. végrendelet szerint a panaszosnak fizetni tartoznak, évi 30 q buzának a fizetési korai tőzsei közepárát fogják félévi részletekben fizetni.

A jogügylettől a pénzügyigazgatóság 30 q buza q-ként 100.000 K-val számított 3.000.000 K értékének az eddigi 3600 K évi járadékot meghaladó 2.906.400 K-nyi részét a panaszos 78 éves voltára való tekintettel hatszorosan összegben számítva, a panaszos terhére 17.978.400 K után 320/0-os ajándékozási illetéket állapított meg.

A követelés alaptalanságát vitató panaszt jogosnak kellett elismerni és a panaszost az illeték alól fel kellett menteni, mert 1905. évi január

hó 19-én, amikor a bemutatott hagyatékátadó végzések tanúsága szerint a panaszosnak a járadék követelésére vonatkozó joga keletkezett, a 3600 K évi járadék 30 q-nál sokkal több buza értékének felel meg, avval a buzaárral tehát, amelyet a panaszos a kiszabás alapjául szolgáló szerződés alapján kap, a járadék értéke nem emelkedett, hanem a pénz leromlása következtében csak mennyisége lett nagyobb.

Feltételesen illetékmentes kereskedelmi levél nem veszíti el illetékmentességét azáltal, hogy annak tartalma a perben a levél csatolása nélkül ismertettetik. (Közigazgatási Bíróság 4418/1923. P. szám.)

A feltételesen mentes kereskedelmi levél az által válik illetékkötelessé, hogy bíróság vagy hatóság előtt bizonyítás céljából felhasználattik. (Illetéki díjjegyzék 59. tétel 5. pont, 1914. évi XLIII. t. c. 86. §-a.)

Mínthogy a hivatalos lelet tartalma szerint a megilletkezett levél a panaszló részéről nem mutatott be s az a tény, hogy ő perbeli külön iratában annak tartalmát ismertette, nem egyenlő hatályu a levélnek bizonyítékul felhasználásával, az illeték nem jogos.

Irodalom.

Dr. Nyulászi János és Katona Lajos: A kereskedői mérleg valódisága A TEBE könyvtár 9. számakép megjelent az új felértékelési rendeletnek első magyarázata a könyvpiacra. Mintaszerű kommentár, amely az egyes kérdéseket nagy precizitással és kellő ökonomiával tárgyalja. Tartalmazza az elméleti szempontoknak exponálását is, a súlyt azonban a rendelet gyakorlati parafrázisára és az intézkedések keresztülvitelének praktikus bemutatására helyezi. Ehhez képest nem foglalkozik a mérlegvalódisági rendelet előzményeivel, az aranymérleg és felértékelés körül lefolyt vitákkal, valamint a külföldi joganyaggal, de a maga teljességében hozza a felértékelési kormányrendelet által érintett anyagot.

Különösen kiemelendők azok a fejtegetések, amelyek a valorizáció alá eső tartozásoknak felértékeléséről, az alaptőke rendezési tartalékalap gyakorlatiatlanságáról, az alaptőke rendezési tartalékalapnak és a saját tőke kiszámításának viszonylatáról, a külföldi részvénytársaságok és szövetkezetek magyarországi fiókjainak a felértékelés körüli feladatairól stb. stb. szólnak.

A kommentár második része a rendelet könyvelési vonatkozásai-val foglalkozik és végigvezet a felértékelésnek egész praktikumán kezdve az előkészítő munkálatokon egészen a felértékelésnek mérlegszerű keresztülviteléig.

A mű a maga egészében értékes lépés úgy a rendelet elméleti feldolgozásának, mint gyakorlati taglalásának útján.

Novák Sándor: A mérlegvalódiság helyreállítása. (Aranymérleg.) Ezen értekezés még a felértékelési rendelet megjelenése előtt azzal a céllal szerkesztetett meg, hogy az író gyakorlati tapasztalatait és külföldön tett tanulmányainak eredményét ismertesse és ezen uton a mérleg valódiságának felértékelés útján való helyreállítását propagálja.

Az értekezés történelmi visszapillantást ad a kereskedői mérlegnek a háboru előtti szerepére és a mérleg valódiságának a háboru utáni időkben való fokozatos leromlására. Rámutat mindazokra a kormányrendeletekre, amelyek a mérleg valódiságának lassu leromlását tulajdonképen előidézték, a devizarendeletekre, a forgalmiadórendeletekre,